Elektronicznie podpisany przez:
Przemysław Cichosz
dnia 26 marca 2024 r.

UCHWAŁA NR LXIII/513/2024
RADY POWIATU TARNOGÓRSKIEGO

z dnia 26 marca 2024 r.

w sprawie przyjęcia Programu profilaktycznego w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy, w tym w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową w Powiecie Tarnogórskim na lata 2024-2030

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2024r. poz. 107) oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity: Dz. U. z 2021r. poz. 1249 z późn. zm.[1])

Rada Powiatu
uchwala:

§ 1. Przyjmuje się Program profilaktyczny w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy, w tym w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową w Powiecie Tarnogórskim na lata 2024-2030, zgodnie z załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Tarnogórskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 4. Uchwała podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodniczący Rady
Powiatu

Przemysław Cichosz

[1] Przepisy wprowadzające zmiany opublikowano w Dz. U. z 2023r. poz. 289, poz. 535, poz. 1606

PROGRAM PROFILAKTYCZNY
W ZAKRESIE UDZIELANIA SPECJALISTYCZNEJ POMOCY,
W TYM W ZAKRESIE PROMOWANIA I WDROŻENIA PRAWIDŁOWYCH METOD WYCHOWAWCZYCH W STOSUNKU DO DZIECI ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ DOMOWĄ
W POWIECIE TANOGÓRSKIM NA LATA 2024-2030

Tarnowskie Góry, marzec 2024 r.

SPIS TREŚCI

I. Wprowadzenie ……..……..…….. 3
II. Prawne uwarunkowania Programu …….……..……..... 3
III. Cele i założenia Programu …..……..…….…… 4
IV. Realizacja i adresaci Programu ……..……..……..... 5
V. Źródła finansowania Programu ……..……..……..…… 6
VI. Monitoring ……..……..……..……..... 6

I. WPROWADZENIE

Polityka społeczna wskazuje potrzebę i podejmuje działania profilaktyczne w zakresie wspierania rodziny w wypełnianiu jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej za pomocą zintegrowanych oraz interdyscyplinarnych działań tak, aby zmniejszyć lub zapobiec występowaniu niepożądanych zachowań przemocowych w rodzinach, szczególnie wobec dzieci. Jednym ze sposobów kształtowania świadomości społecznej wobec roli prawidłowych postaw rodzicielskich w procesie wychowywania i sprawowania opieki nad dzieckiem, a także świadomości zagrożeń płynących z przemocy domowej jest promowanie i wprowadzanie prawidłowych metod wychowawczych. Opracowania dotyczące funkcjonowania rodziny, statystyki oraz badania wskazują, że jednym z podstawowych zagrożeń dla prawidłowego pełnienia funkcji rodziny, w tym zapewnienia opieki i wychowania dziecku, jest przemoc domowa rozumiana jako intencjonalne działanie lub zaniechanie dokonywane w ramach rodziny przez niektórych jej członków wobec pozostałych. Przemoc domowa charakteryzuje się wykorzystywaniem przewagi sił w celu naruszania praw i dóbr osobistych jednostki i powodowaniem w związku z tym cierpienia i szkody.

Zarówno publikacje dotyczące sytuacji rodzin, jak i praktyka pracy w lokalnym środowisku wskazują, że wiele rodzin nie potrafi sprostać zadaniu pełnego zaspokojenia potrzeb dziecka i zapewniania mu optymalnych warunków do rozwoju. Zdarza się, że część rodzin swoim działaniem narusza podstawowe prawa dziecka, przyczyniając się do obniżenia poczucia bezpieczeństwa dziecka oraz powstania długofalowych konsekwencji wynikających z braku odpowiedniej opieki w dzieciństwie.

Mając na uwadze, jak istotne dla aktualnej sytuacji rodzin jest udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy opracowano niniejszy Program Profilaktyczny na lata 2024 – 2030 realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach.

II. PRAWNE UWARUNKOWANIA PROGRAMU

Program został opracowany, tak aby zapobiegać i ograniczać występowanie zjawiska przemocy domowej poprzez udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

Akty prawne wskazujące, iż wszystkie dzieci mają prawo do szczególnej troski i pomocy to m. in.:

1. Konwencja o Prawach Dziecka –przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w dniu 20 listopada 1989 r. zakłada że: *„(…) rodzina jako podstawowa komórka społeczeństwa oraz naturalne środowisko rozwoju i dobra dziecka wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, powinna być otoczona niezbędną ochroną oraz wsparciem, aby mogła w pełnym zakresie wypełniać swoje obowiązki w społeczeństwie, uznając, że dziecko dla pełnego i harmonijnego rozwoju swojej osobowości powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia (…)”.*

2. Konstytucja Rzeczpospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. zgodnie z art. 72 ust. 1 *„Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją”* oraz ust. 2 *„Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych (…)”.*

3. Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r., art. 2 ust. 1 *„Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne zasoby i możliwości” oraz ust. 2 „Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi, pozarządowym i Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi”.*

4. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r., gdzie art. 3 ust. 1 wprowadza: *„Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (…), w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej”.*

Podstawą prawną do opracowania i realizacji niniejszego Programu jest:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z późn. zm.).
2. Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Wszystkie powyższe akty prawne zwracają uwagę na te dzieci, które żyją w trudnych warunkach socjalnych i ekonomicznych. To właśnie dla nich i ich rodziców jednostki administracji samorządowej zobowiązane są podejmować szereg działań profilaktycznych i pomocowych przyczyniających się do poprawy ich warunków życia oraz prawidłowego rozwoju.

III. CELE I ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. Głównym celem Programu jest zmniejszenie skali przemocy domowej w Powiecie Tarnogórskim poprzez wspieranie i podejmowanie działań profilaktycznych wobec rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej mających na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza poprzez promowanie i wdrożenie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

Cel główny Programu realizowany będzie poprzez cele szczegółowe:

1) Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy domowej.
2) Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinom, szczególnie doświadczającym przemocy domowej, zagrożonym występowaniem przemocy oraz doświadczającym trudności opiekuńczo-wychowawczych.

3) Promowanie i wdrożenie prawidłowych metod wychowawczych, postaw rodzicielskich wzmacniających pozytywne relacje rodzinne.

CELE SZCZEGÓŁOWE I ZADANIA

Cel szczegółowy	Działanie	Wskaźnik
1. Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy domowej	1.1. Opracowywanie i udostępnianie materiałów informacyjnych poświęconych tematyce przemocy domowej, w tym informacji o instytucjach, placówkach, organizacjach pozarządowych działających na rzecz pomocy dziecku, rodzinie i przeciwdziałających przemocy domowej.	- liczba opracowanych i rozpowszechnionych materiałów informacyjnych
2. Zapewnienie specjalistycznej pomocy rodzinom doświadczającym przemocy domowej, zagrożonym występowaniem przemocy oraz doświadczającym trudności opiekuńczo-wychowawczych.	2.1. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego (socjalnego, psychologicznego, pedagogicznego) mającego na celu wspieranie osób i rodzin, u których wystąpiła przemoc, zagrożenie przemocą, trudności wychowawcze. 2.2. Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin w kryzysie poprzez współpracę międzyinstytucjonalną.	- liczba udzielonych konsultacji socjalnych, psychologicznych, pedagogicznych w związku z doznawaniem przemocy - liczba spraw prowadzonych i konsultowanych przy współpracy z innymi instytucjami
3. Promowanie i wdrożenie prawidłowych metod wychowawczych stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.	3.1. Prowadzenie warsztatów w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową	-liczba przeprowadzonych edycji warsztatów -liczba uczestników warsztatów

IV. REALIZACJA I ADRESACI PROGRAMU

1. Program będzie realizowany w latach 2024-2030 przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach.
2. Planowane zadania wdrażane będą w formie ciągłej, zgodnie z zgłoszonym aktualnym zapotrzebowaniem ze strony adresatów Programu.

3. Program zakłada współpracę PCPR z lokalnymi służbami i instytucjami, m.in. ośrodkami pomocy społecznej z terenu Powiatu Tarnogórskiego, Powiatową Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Tarnowskich Górach, zespołami interdyscyplinarnymi, kuratorami sądowymi czy organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dzieci i rodzin.
4. Podejmowane działania profilaktyczne mają za zadanie zapobiegać nasilaniu zjawiska przemocy domowej, a w szczególności wobec dzieci poprzez promowanie i wdrożenie prawidłowych metod wychowawczych.
5. Zamierzone rezultaty realizacji Programu:

a) poprawa wydolności wychowawczej rodzin dotkniętych oraz zagrożonych przemocą domową.
b) wzmocnienie rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i w radzeniu sobie z problemami wychowawczymi.
c) podniesienie poziomu świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy.
d) rozszerzenie oferty specjalistycznej pomocy skierowanej do osób i rodzin doświadczających przemocy domowej lub nią zagrożonych.
e) zwiększenie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz pomocy dziecku i rodzinie, zwłaszcza w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

6. Adresaci Programu.
   Adresatami Programu są mieszkańcy Powiatu Tarnogórskiego, tj. :
   - osoby, w tym dzieci zagrożone i doświadczające przemocy domowej,
   - rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
   - przedstawiciele instytucji i służb wspierających dziecko i rodzinę oraz działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Program Profilaktyczny finansowany będzie głównie ze środków zabezpieczonych w planie wydatków Realizatora lub pozyskanych środków zewnętrznych.

VI. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring programu prowadzony będzie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w zakresie osiągniętych wskaźników w każdym roku realizacji Programu. Co roku w ramach sprawozdania ze swojej działalności PCPR będzie przedstawiał opisową informację o stanie realizacji poszczególnych działań określonych w Programie – dane ilościowe.
Sprawozdawczość dotycząca realizowanego Programu odbywać się będzie również za pomocą systemów teleinformatycznych w zakresie liczby realizowanych programów oraz liczby uczestników.